

Zvonimir Franjković, prvi zapovjednik prve ratne luke u Hrvatskoj: „Male bare su prekretnica u životu Hrvatske što se tiče mora“

Prije 34 godina, točnije 21. rujna 1991. utemeljena je Ratna luka Ploče, prva u Hrvatskoj, na temelju zapovjedi admirala Svete Letice br. 1-1.

Autor: **PORTAL ROGOTIN** 20.09.2025

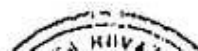
Prije 34 godina, točnije 21. rujna 1991. utemeljena je Ratna luka Ploče, prva u Hrvatskoj, na temelju zapovjedi admirala **Svete Letice** br. 1-1. Prvi zapovjednik bio je **Zvonimir Franjković**.

N. A R E D B A, broj 1-1

ZAPOVJEDNIKA HRVATSKE RATNE MORNARICE
OD 21. rujna 1991. GODINE.

POSTAVLJAJU SE U PRIVREMENO ZAPOVJEDNIŠTVO RATNE LUKE

1. FRANJKOVIĆ ZVONIMIR-VLADIMIR,
kapetan fregate.
-komandant luke
2. ŠIMIĆ ZORAN, poručnik bojnog
broda.
-oficir na radu u komandi.
3. STIPKOVIĆ DRAGAN, poručnik
fregate.
-oficir na radu u komandi.
4. KULIŠ MARTIN, poručnik bojnog
broda.
-oficir na radu u komandi.

Ratna luka Ploče utemeljena je nakon akcije „Zelena tabla-Mala Bara“ u kojoj je u Pločama osvojena prva neprijateljska vojarna u Domovinskome ratu. Zadatak je bio kontrola pomorskog prometa u južnom Jadranu, osiguranje infrastrukture u gradu i luci, osiguranje i raspodjela naoružanja, streljiva i vojne opreme koja je osvojena u vojarni, te pružanja pomoći u obrani Dubrovnika probijanjem pomorske blokade na području Ston-Šipan-Dubrovnik. „Osnivanjem ratne luke uveden je ratni režim i pod nadležnosti Ratne luke Ploče bila su sva skladišta s materijalnim sredstvima, vojna imovina, gorivo i razne vrste mina u luci Tatinja, luka Bačina, zapovjedništvo i vojarna, a pod zapovjedništvom Ratne luke Ploče našle su se postrojbe Lučke garde, satnija ZNG-a, postrojba PZO-a, ambulanta s liječnikom i sanitetskim osobljem i ljekarna, brojna skladišta koja su služila za obnavljanje i popunu ratnih brodova JRM i drugi sadržaji. Nakon presijecanja komunikacije prema Dubrovniku, nametnula se potreba za osnivanjem i privremenog zapovjedništva RL Ston, početkom listopada 1991., čiji je zapovjednik bio **Zoran Šimić**, izuzet iz RL Ploče“, rekao nam je Franjković, danas kapetan bojnog broda u mirovini.

Umirovljeničke dane, nakon bogate vojne karijere, provodi sa suprugom **Katjom** u Domu za starije osobe u Zenti. Iza njega su 82 godine „na leđima“ i dva moždana udara, ni supruga nije najboljega zdravlja, muče je problemi s kralježnicom i srce, ali ne daju se. Kako kažu, ako Boga da, sredinom travnja iduće godine, obilježiti će 60 godina zajedničkoga života! Vrijednu obljetnicu planiraju proslaviti s kćerkama **Majom** i **Antonelom** i četvero unučadi. No, ni godine ni zdravstveni problemi neće ga ni ovoga 21. rujna spriječiti da se u jednom splitskom kafiću, sa Zoranom Šimićem, tada poručnikom bojnog broda, **Draganom Stipkovićem** (poručnikom fregate) i **Martinom Kulišem** (poručnikom bojnog broda), prisjeti kako je osnovana prva ratna luka u Hrvatskoj.

Franjković se, nakon završene gimnazije u Karlovcu, prijavio u Vojnopomorsku akademiju u Divuljama, koju je završio 1965. s činom pomorskog potporučnika, slijedilo je stažiranje u Puli, minsko-protuminska specijalizacija u Divuljama i 1966., kao prst sudbine, garnizon u Pločama na ML-143 na dužnost pomoćnika zapovjednika broda. Četiri godine kasnije postaje zapovjednik broda, a 1972. vraća su u Divulje na dužnost zapovjednika školskog broda ML-117. Nakon uspješnog školovanja u Višoj vojno-pomorskoj akademiji (1977.-1979.), postaje glavni koordinator u kompleksu bazena za vrijeme MIS-a 1979. u Splitu i prima dužnost pomoćnika zapovjednika u Odredu školskih brodova pri Mornaričkom školskom centru u Lori, gdje 1986. preuzima i dužnost zapovjednika. Na zapovjednim dužnostima proveo je 24 godine, a zbog poznatih događaja 1991., predao je molbu za demobilizaciju iz JRM, koju je napustio 16. Rujna te godine.

„Već 17. rujna dobio sam poziv od zapovjednika HRM-a admirala Svete Letice da se javim u zapovjedništvo na adresu Jadranska 1. Tamo me automobilom odvela supruga, pod uzbunom. Admiral Letica rekao mi je da preuzimam dužnost zapovjednika Ratne luke Ploče, gdje trebam hitno otputovati sa Zoranom, Draganom i Martinom. Nismo imali ni uniforme, bili smo u rabatinkama. U Ploče smo otputovali u dva automobila, imali smo samo dva pištolja, u svakom autu po jedan. Nakon dolaska u grad,

„obukao“ nas je direktor Luke Ploče **Ivan Pavlović**“, prisjeća se Franjković Osim Pavlovića sve najbolje reći će i za pok. **Petra Šimca**, zapovjednika akcije „Zelena tabla-Mala bara“, pok. **Antu Eraka**, zapovjednika PP Ploče, **Bracu Miloševića**, zapovjednika Lučke garde, „ekipu iz Metkovića“, **Velimira Barbira**, **don Petra Mikića**, koji mu je 1995. organizirao crkveno vjenčanje u Birini...

„Male bare su prekretnica u životu Hrvatske što se tiče mora. Tu smo zaplijenili ogromne količine mina i drugog naoružanja i vojne opreme da više ništa nije bilo isto. Treba naglasiti, bilo je to teško i opako vrijeme, napali su nas oni za koje smo mislili da nas neće napasti. Gotovo da nismo spavali. Ali, izrasli smo u pobjedničku vojsku koja je ratovala časno i pošteno“, naglašava Franjković.

Zvonimir Franjković sa suprugom Katjom

Nakon otvaranja Južnog bojišta u svibnju 1992. prebačen je u Pomorsku bazu Lora, a sredinom kolovoza 1993. preuzeo je dužnost inspektora za HRM u Glavnoj inspekciji obrane u Zagrebu. Sredinom studenoga iste godine s još dvojicom časnika GIO-a odlazi u Glavni stožer Hrvatskog vijeća obrane u Posušju i prima dužnost načelnika Operativnog središta. Sudjeluje u pripremama i realizaciji akcija za oslobođenje Kupresa i Kupreške visoravni Zima-94 i Cincar. Umirovljen je 1. siječnja 1995. I unaprijeđen u čin kapetana bojnog broda (brigadira) od predsjednika RH **dr. Franje Tuđmana**. Za zasluge u Domovinskom ratu nositelj je niza odličja. Autor je knjiga: „U obrani domovine“, „Iz rata u mir“ i „Balkan u crnini“.

Proslava Dana HRM-a u Pločama